

POVODÍ
MORAVY

ZPRAVODAJ O VODĚ

Aktuality závodů

Povodí Moravy posiluje zásady veřejných řízení

80 let vodního díla Vranov

Suché období v roce 2014

3/2014

Z obsahu

Ukončení těžby nánosů z vodního díla Moravská Třebová	4
Kvalita vody na Brněnské přehradě	7
Povodí Moravy svolalo krizový štáb	15
80 let vodního díla Vranov	18
Suché období v roce 2014	22
Vodní právo	25

Zpravodaj vydává: Povodí Moravy, s.p., Dřevařská 11, 601 75 Brno, IČ: 70890013
email: info@pmo.cz, www.pmo.cz

Registrováno: MK ČR ev. č. MK ČR E 15897, ISSN 1803-666X

Redakční rada: Mgr. Ivana Švecová, Mgr. Lenka Urbánková, Bc. Gabriela Tomíčková, Mgr. Radek Špatka,
Ing. Michaela Juříčková, Ivana Frýbortová

Grafické zpracování: Ing. Vladislav Pokorný – LITERA, Tábor 43a, 612 00 Brno

Autor titulní foto: Vladimír Husák, Podzim na Bělé u Boskovic

Náklad: 1 020 ks, vychází čtvrtletně, rozšiřováno zdarma, vydáno v Brně, říjen 2014

Vážení čtenáři,

dovolte mi na úvod, abych Vás všechny přivítal po dovolené a popřál Vám co nejvíce pohody v podzimním čase, a to jak v zaměstnání, tak i doma s rodinou nebo přáteli.

Letní sezóna určitě neznamenala, že bychom jako podnik polevili v naší práci a vybrali si období odpočinku. Osobně mám velkou radost z toho, že se nám společně s Ministerstvem zemědělství podařilo uspořádat hned tři společná setkání se starosty obcí a měst v územní působnosti jednotlivých závodů našeho podniku. Jejich obsahem byla problematika přípravy a realizace protipovodňových opatření na námi spravovaném území a zejména pak program a pravidla třetí etapy Programu prevence před povodněmi.

Povodně a extrémní srážky se nám za dramatických okolností znovu připomněly příchodem září, a to v polovině září hlavně na Znojemsku a Břeclavsku. Stoletá voda na Jevišovce, evakuovaní lidé, milionové škody na majetku, to vše opět potvrdilo, že vodu jako živel nelze nikdy podcenit a nelze ani polevit v naší práci a ostražitosti. Jakoby nám veškerou vodu chtěla příroda po měsících sucha na jižní Moravě najednou vrátit během několika málo hodin. V takových chvílích si snad nejvíc uvědomuji, jak důležitá je naše práce. Jak potřebná je týmová souhra, profesionalita a pocit, že se mohu na Vás všechny spolehnout. Děkuji všem, kteří se na zajištění všech prací nejen na Znojemsku, ale třeba i na přítocích

Moravy podíleli a děkuji také vodohospodářskému dispečinku. Zkrátka bylo vidět, že v těchto situacích přesně věděli, co se od nich očekává.

I v těchto dnech budou oblasti zasažené zářijovou povodní naší prioritou. Potřebujeme co nejdříve opravit škody, které velká voda napáchala v korytech potoků i řek a na přilehlých vodohospodářských stavbách. Bezsporu však s blížícím se koncem roku finišuje doslova kopa akcí na všech závodech i ředitelství podniku, které se týkají vlastních investic nebo oprav. Uznání si zaslouží tým, který má na starosti problematiku veřejných zakázek. Přestože máme v přípravě akcí stále ještě rezervy, vnímám z mého pohledu kvalitativní posun správným směrem.

Pojďme ale ještě zalistovat aktuálním číslem a připomenout si místa, kde už jsme své úkoly splnili. Jednou z největších a nejnáročnějších akcí, kterou náš podnik letos realizoval vlastními silami, bylo odtěžení nánosů ze dna vodní nádrže Moravská Třebová. Od ledna do července jsme z vodního díla odstranili více než 35 tisíc tun usazenin. Bezprostředně poté jsme zahájili rekonstrukci bezpečnostního přelivu.

V září jsme spolu s okolními obcemi a širokou veřejností oslavili 80. výročí zahájení provozu vodního díla Vranov. Povodí Moravy uspořádalo den otevřených dveří a lidem nabídlo mimořádnou možnost nahlédnout do jindy nepřístupných prostor hráze. Během jediného dne této příležitosti

využilo na 700 návštěvníků. Potěšilo nás to. Je vidět, že vodní dílo Vranov je zajímavou technickou stavbou nejen pro nás, vodohospodáře. Budu rád, když podobných akcí uspořádáme v budoucnu ještě více.

Povodí Moravy, s.p. se nově stalo členem Asociace pro veřejné zakázky, z.s. To je dobrá zpráva pro všechny, kteří chtějí bojovat proti možnému korupci. Protikorupční program budujeme a postupně doplňujeme od chvíle, kdy jsem před necelým rokem nastoupil do funkce generálního ředitele. Od července letošního roku jsme tak nově zavedli systémové opatření, jehož smyslem je umožnit našim zaměstnancům i veřejnosti beztretně na možné protikorupční jednání upozornit. Protikorupční linka je uvedena na našich webových stránkách www.pmo.cz.

Přestože v tak malém prostoru nebylo možné vyjmenovat všechny aktivity, které se v letním období vztahovaly k našemu podniku, jehož barvy máme tu čest hájit, věřte, že je s patřičnou pozorností sleduji, a to i včetně velice úspěšných přeshraničních kooperací.

Přeji Vám všem na závěr ještě jednou, ať jsou Vaše nadcházející podzimní dny a týdny prožité v pohodě a vymalovány v teplých a pestrých barvách. A pokud by přece jen na někoho padal podzimní splín, zkuste si na chvíli zajít k vodě a posedět u ní. To má své kouzlo kdykoli a za jakéhokoli počasí.

RNDr. Jan Hodovský
generální ředitel Povodí Moravy, s.p.

Povodí Moravy dokončilo těžbu nánosů z vodního díla Moravská Třebová a zahájilo zde rekonstrukci bezpečnostního přelivu

Ze dna vodní nádrže v Moravské Třebové odtěžilo Povodí Moravy, s.p (PM) více než 35 tisíc tun nánosů. Nashromážděné usazeniny, které podstatně snižovaly retenční kapacitu vodního díla (VD), začali vodohospodáři odstraňovat v únoru letošního roku. Akci dokončili v červenci a ihned poté zde zahájili rekonstrukci bezpečnostního přelivu.

Těžba nánosů z VD Moravská Třebová byla jednou z největších a nejnáročnějších akcí, které PM v letošním roce realizovalo vlastními silami. „Díky tomu, že jsme využili vlastní mechanizaci a vlastní zaměstnance, došlo k nezanedbatelné úspoře finančních nákladů. Celkové náklady jsme vyčíslili pouze na 3,2 milionu korun,“ řekl generální ředitel PM Jan Hodovský. Vytěženou zeminu PM uložilo na svých pozemcích v okolí vodního díla. S jejím uložením se na pěti depo-

ních počítá maximálně po dobu pěti let. Na těžbu sedimentů ze dna nádrže v Moravské Třebové ihned navázala další akce – rekonstrukce bezpečnostního přelivu. Ta je členěna do tří stavebních objektů.

První stavební objekt, **Bezpečnostní přeliv a spadiště**, spočívá zejména v kompletním odstranění stávající konstrukce bezpečnostního přelivu a vybudování nového železobetonového bezpečnostního přelivu včetně spadiště a bočních stěn.

Druhý stavební objekt, **Úprava násypu hráze**, zahrnuje jednotnou úpravu nivelety koruny hráze tak, aby bylo dodrženo minimální převýšení hráze 0,5 metru nad maximální bezpečnou hladinu a umožnění pojezdu koruny hráze vozidly do 7 tun pro potřeby údržby.

Třetí stavební objekt, **Patní drén**, bude vybudován v úseku mezi korytem toku od spodních výpustí a korytem od bezpečnostního přelivu.

Náklady na rekonstrukci bezpečnostního přelivu jsou 9,5 milionu korun.

Bc. Gabriela Tomíčková
tisková mluvčí

Zahájení rekonstrukce bezpečnostního přelivu

Těžba štěrkopísku na řece Bečvě

Ve dnech 28. července až 1. srpna byla v době pravidelné roční srážky na jezu Přerov provedena těžba štěrkopísku na řece

Bečvě v ř. km 13,000–13,300 v lokalitě u loděnice v Přerově. Vypuštěním jezové zdrže došlo k obnažení koryta Bečvy a umožnění

těžby. Situaci zkomplikovalo náhlé prudké zvýšení průtoku vody na 110 m³/s z 28. na 29. července vlivem srážek na Valašsku, kde obě Bečvy pramení. Těžba tak byla 29. července přerušena a pokračovala až následující den. Během čtyř dnů bylo z místa u loděnice, které je pravidelně zanášeno při zvýšených průtocích vody nad 250 m³/s, vytěženo a odvezeno na přilehlou skládku 1 500 m³ štěrkopísku. Zároveň zaměstnanci PM provedli úklid koryta Bečvy od jezu Přerov po lávku u loděnice, přičemž sesbírali a odvezli na skládku do Hradčan na Moravě 150 kg nebezpečného odpadu.

Na bezpečný průběh akce dohlížel externí biologický dozor. I přes komplikace se zvýšeným průtokem se podařilo do prvního srpnového dne akcí úspěšně zrealizovat.

Ing. Miroslav Pavelka
úsekový technik provozu Přerov

Úprava vzdušného líce hráze Podhradského rybníka

Před zahájením prací na sanaci průsaků hrází Podhradského rybníka v Plumlově byly na vzdušném líci vykáceny všechny náletové i vysázené dřeviny, které narušo-

valy těleso hráze a ohrožovaly tak její bezpečnost. Zachována byla pouze památná hrušeň. Po dokončení podzemní těsnící stěny a úpravy koruny hráze začali pracovníci

Frézování pařezů

Urovnávání země na hrázi

provozu Přerov odstraňovat zbývající pařezy pomocí pařezové frézy. Poté byla na hráz postupně navezena vhodná hlinitopísčité zemina, získaná při akci revitalizace konce vzduťi tétož rybníka. Svahy byly urovnány a upraveny tak, aby bylo možné udržovat vzdušný líc hráze svahovou sekačkou. Kvůli úpravám svahu musely být také prodlouženy pozorovací vrty v tělese hráze. Hráz byla po dokončení zemních prací oseta travou.

Ing. Ondřej Polách
úsekový technik provozu Přerov

Blata – sanace hrází poškozených bobrem

Zaměstnanci PM napravovali škody, které způsobil bobr evropský na hrázích vodního toku Blata u obce Dubany na Prostějovsku. Bobr, který se v této lokalitě v posledních letech hodně rozšířil, si zde vybudoval dvě nory. Ty vedly napříč celým hrázovým tělesem až k nedalekému poli. Po mimořádné technicko-bezpečnostní prohlídce přistoupil provoz Přerov k sanaci hrází.

Vodohospodáři nejdříve vykáceli dřeviny v okolí nor, poté hráze otevřeli a odstranili nevhodnou zeminu. Materiál pro sanaci hrází navezli ze štěrkovny v Tovač-

vě. Rozvětvení bobřích nor bylo mnohem větší, než se předpokládalo a bylo použito na 400 tun zeminy.

PM zmapovalo činnost bobra evropského na celém toku řeky Blaty. Z výsledků monitoringu vyplývá, že je tento živočich rozšířen prakticky po celém toku a škody na hrázích jsou podstatně větší, než byl dřívější odhad. Na základě tohoto zjištění zahájilo PM jednání o administrativním zrušení všech hrází podél řeky Blaty.

Ing. Ondřej Polách
úsekový technik provozu Přerov

Počátek výkopu a hledání trasy bobří nory

Zkapacitnění koryta toku Šišemka

V srpnu tohoto roku dokončil provoz Přerov práce na zkapacitnění koryta drobného vodního toku Šišemka v intravilánu obce Kladníky. Akce navazovala na obdobné práce na tomto toku v obcích Lhota, Hradčany a Šišma, které byly provedeny v uplynulých dvou letech. Vzhledem k příznivé morfologii koryta toku v Kladníkách

a terénní dispozici břehové hrany bylo přistoupeno k opravě modelaci koryta vytěženými sedimenty ze dna a břehů. Práce byly prováděny v ř. km 8,800–9,400 přímo v korytě toku vlastní mechanizací PM. Akci předcházelo odstranění náletových dřevin z koryta v době vegetačního klidu. Dřeviny svými kořeny narušovaly opevnění a za-

chytávaly se na nich plaveniny, což zvláště před mostky vedlo k tvorbě bariér a zátrasků.

Správu nad tokem Šišemka převzalo PM v roce 2011 po Zemědělské vodohospodářské správě (ZVHS). Původní opevnění koryta, tvořené skládaným lomovým kamenem na sucho, bylo v obci pod silnou vrstvou sedimentů. Navržená kapacita průtočného profilu upraveného koryta tím byla značně snížena a při vyšších vodních stavech docházelo k vyběžení vody z toku a zaplavení níže položených částí obce. Sedimenty zanášely také výustě kanalizací a odvodňovacích zařízení. Součástí prací byly pomístní opravy stávajícího opevnění. Akci kvitovali zástupci místní samosprávy i občané.

Ing. Tomáš Valenta
úsekový technik provozu Přerov

Kvalita vody v Brněnské přehradě

Letošní letní sezóna uzavřela již pátý rok realizovaných opatření na Brněnské přehradě. V souvislosti s tímto projektem došlo na nádrži ke změnám v sezónním vývoji jakosti vody. Důsledkem toho je přehrada v letních sezónách značně rekreačně využívána a do okolí se vrátil život.

Z hlediska hodnocení kvality vody Krajskou hygienickou stanicí Jihomoravského kraje, byla sezóna hodnocena většinou stupněm jedna. Pro obecnou informovanost návštěvníků byly výsledky hodnocení pravidelně zveřejňovány na informačních tabulích umístěných na plážích přehrady.

V letní sezóně byl maximální počet buněk sinic v 1 ml vody 15 800 a průměrná hodnota v létě byla 4 400 buněk v 1 ml vody. Z hygienického hlediska je toto množství naprosto neškodné a odpovídá přirozenému počtu buněk v povrchové vodě.

Teplota vody se v letošní letní sezóně pohybovala od 21 °C do neuvěřitelných 25 °C, průhlednost vody pak od 1 m do 2,5 m.

V rámci probíhajících změn v nádrži došlo mimo jiné i k hojnému rozšíření řas rodu *Cladophora* v příbřežních částech nádrže, a to především v počátku letní sezóny. Řasy vytvářely husté porosty dosahující až k hladině. To je pro zástupce rodu *Cladophora* nezvyklé, nemají pevnou stélku a vyskytují se spíše u dna. Dočasné splývání vláken řasy *Cladophora* na hladině bylo způsobeno jejím smícháním se zelenou řasou *Tetraspora* a vynesením na hladinu pomocí bublinek kyslíku. Výskyt makrofyt ve vodních ekosystémech je obecně velmi žádoucí, neboť přispívají k různorodosti prostředí a tím vytvářejí lokality pro přežívání dalších organismů, včetně ryb. Pro nádrž Brno by bylo žádoucí, aby v dalších letech došlo k další-

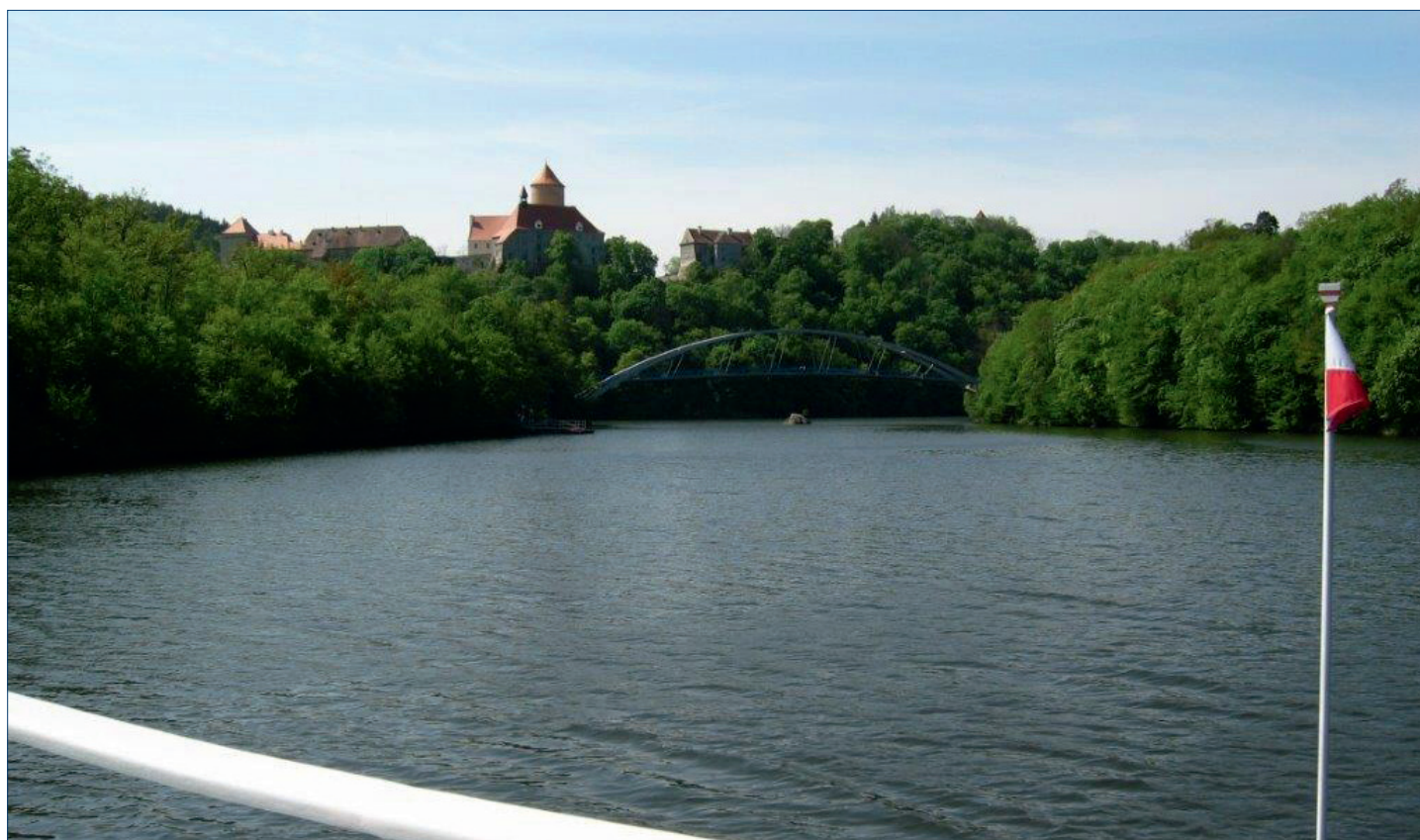
mu rozvoji těchto makrofyt. Vzhledem k její morfologii však nehrozí masové zarůstání.

Pro zlepšení kvality vody v nádrži jsou připraveny revitalizační opatření na přítocích do nádrže, a to konkrétně u zaústění Kuřimky výstavbou sedimentační nádrže, která zachytí pevné částice z povodí Kuřimky a tím zamezí splachu přímo do nádrže.

Další sedimentačně revitalizační nádrže jsou již projektovány na vodním toku Veverka. Jedná se o soustavu tří menších nádrží, zachycujících splachy z povodí Veverky. Dále pak o obnovení napouštění stávající soustavy rybníků pod hradem Veveří.

Další připravovanou investicí kolem Brněnské přehrady je rekonstrukce pláže na Kozí horce, spočívající v opravě opevnění a schodišť. Dále pak rekonstrukce opevnění pravého břehu pod tělesem hráze v celkové délce 150 m.

Ing. Jan Moronga
ředitel ZD

Lipovou alej ve Veverské Bítýšce čeká ozdravný proces

Vývrát lípy velkolisté (*Tilia platyphyllos*) zjistili zaměstnanci PM v polovině května na levo březní ochranné hrázi řeky Svratky v obci Veverská Bítýška. Lípa nevydržela nápor větru při noční bouři a přes ochrannou hráz se vyvrátila na bermu. Lípa byla součástí lipové aleje o délce cca 700 m a celkovém počtu 45 stromů. Alej se nachází v těsné blízkosti rodinných domů, místní komunikace a elektrického vedení. Lípy byly vysázeny asi ve 40. letech minulého století přímo do vzdušného líce ochranné hráze. Většina z nich má výčetní průměr v rozmezí 60 až 100 cm a průměrnou výšku kolem 16 až 18 m. Ve zbytcích kořenového systému vývratu byla zjištěna nákaza dřevokaznou houbou, s největší pravděpodobností dřevomorem kořenovým.

Aby mohlo PM navrhnout efektivní a hospodárné řešení a minimalizovat rizika škod na majetku či zdraví obyvatel, nechalo vypracovat znalecký posudek na zdravotní stav aleje s návrhem opatření na zabezpečení stromů a provést namátkově u několika stromů tahové zkoušky kořenového systému. Tyto testy a praktické hodnocení proběhly v červenci pod vedením soudního znalce.

U stromů bylo hodnoceno několik ukazatelů – fyziologické stáří, perspektiva, stabilita, zdravotní stav a vitalita. Vzhledem k faktu, že u lip nebylo za dobu jejich existence provedeno žádné výchovné opatření, tak se

Lipová alej

Tahové zkoušky

prakticky u všech stromů vyskytují anomálie v růstu a větvení a další známky nedobré péče, včetně drobných poškození či infekcí kmenů a větví. Pro stromy byla navržena opatření pro zajištění jejich stability a bezpečnosti. Především se jedná o bezpečnostní ořezy, odlehčení větví, redukce tlakových vidlic, či zkrácení větví směrem k překážkám. Většina opatření má účinnost 8 až 10 let a bylo by žádoucí je po této době opakovat. Tři stromy bylo doporučeno odstranit.

Dále byly prováděny tahové zkoušky, jejichž cílem bylo zjistit odolnost stromů proti nárazům větru o síle vichřice, tj. rychlost větru až 25 m/s. Základem testu je umístění elastometrů a inklinometrů na sledovaný

strom. Přístroje zaznamenávají deformaci a náklon kmene, který je v pravidelných intervalech pomocí lana a ukotveného navijáku zatěžován tahem. Data získaná z těchto přístrojů jsou následně vyhodnocena specializovaným softwarem. Aby mohl být strom považován za bezpečný, je nutné, aby odolnost ve všech parametrech byla minimálně 150 %. U hodnocených stromů bylo zjištěno, že všechny tyto ukazatele odolnosti jsou nad minimální nutnou hranicí. Stromy tedy nevykazují žádné zásadní známky narušení či skrytých defektů. Odolnost proti vyvrácení se u dvou hodnoce-

ných lip nachází v hraniční oblasti. Důležitá je proto dynamika vývoje situace (tedy skutečnost, zda bude převažovat destabilizace či regenerace stromů). Proto bylo doporučeno zopakovat test v roce 2017.

Na základě všech zjištění rozhodlo ředitelství závodu Dyje (ZD) o zpracování projektu na komplexní ozdravení a zajištění lipové aleje vycházejícího z doporučení znaleckého posudku. Vzhledem k tomu, že lípa je velice citlivá dřevina na zásahy v mimovegetačním období, budou zásahy provedeny ve vegetačním období těžební sezóny 2014/2015.

Ing. Jiří Šrámek
ekolog závodu Dyje

Oprava koryta Bobrůvky a Křetínky

Opravovaný úsek přirozeného koryta vodního toku Bobrůvka (Loučka) je situován v zastavěné části Nového Města na Moravě, v místní části Bělisko. Práce byly

provedeny v souladu s dohodou se zástupci města po povodni v roce 2013 a představovaly odstranění nánosů a stabilizaci koryta toku. Zahájeny byly 20. května a trvaly

přibližně měsíc. Oprava si vyžádala náklady ve výši 280 tisíc korun. Veškeré práce včetně přepravy materiálů hradilo PM, náklady na lomový kámen zaplatilo město Nové Město na Moravě. Akci předcházela probírka břehových porostů, která se uskutečnila v době vegetačního klidu 2013/2014.

Opravu po povodňových stavech si vyžádal také levý břeh koryta Křetínky. Jeho stabilizaci v oblasti zastavěného území obce Předměstí realizovali vodohospodáři v termínu od 2. července do 12. srpna. Práce byly provedeny dle ujednání se zástupci střediskové obce Svojanov. Stejně jako v předchozím případě hradila obec pouze lomový kámen a zbytek nákladů přešel na PM.

Ing. František Špatka
vedoucí provozu Bystřice nad Pernštejnem

Bobrůvka po provedení oprav

Návštěvní řád vodní nádrže Letovice

V červnu vešel v platnost nový návštěvní řád vodní nádrže Letovice. Řád vychází z obecně závazných vyhlášek obcí Letovice, Vranová, Křetín a Lazinov, na jejichž katastrálním území se nádrž nachází. Na jeho tvorbě se podílely jednotlivé obce ve spolupráci s PM. Návštěvní řád se vztahuje na všechny fyzické a právnické osoby, které vstupují či vjíždějí do prostoru vodní nádrže za účelem rekreační, turistické případně jiné aktivity. Jeho účelem je zachování přírodních hodnot vodní nádrže a přilehlých ploch. Návštěvníci nádrže Letovice se s ním mohou seznámit prostřednictvím deseti informačních tabulí rozmístěných na hlavních přístupových místech kolem celé nádrže. Jejich součástí je i mapka znázorňující využití jednotlivých míst v okolí nádrže a územní platnost řádu. Na dodržování návštěvního řádu dohlíží na základě veřejnoprávní smlouvy s jednotlivými obcemi strážníci Městské policie Letovice.

Ing. Pavel Boucník
úsekový technik provozu Blansko

Obnovení nátoku k čerpací stanici Svatka – Pouzdřany

Při stavbě vodního díla Nové Mlýny (VDNM) bylo po jeho obvodu vybudováno 13 čerpacích stanic (ČS), které slouží hlavně k přečerpávání vody prosáklé hrázemi zpět do nádrží. Některé z nich však plní i jiné funkce. ČS Svatka – Pouzdřany, ležící na severním okraji střední novomlýnské nádrže v blízkosti vyústění řeky Svatky, zásobuje vodou Pouzdřanský rybník, který byl pů-

vodně napájen kanálem vedoucím od jezů na Svatce. Jez byl při stavbě VDNM zrušen a náhradou za to se PM zavázalo k dodávce vody do rybníka z ČS Svatka.

Možnost čerpání se během let vlivem zanášení střední nádrže sedimenty snižovala. Toto omezení dosáhlo svého vrcholu letos v červnu, kdy byl nátok vody k ČS Svatka téměř zablokován. Zapříčinilo to několik

nepříznivých faktorů, zejména snížená hladina vody v nádrži vlivem vysokých teplot a nízkých přítoků. Dále pak nepříznivý směr větru a vlny ženoucí do nátokového koridoru dřevní hmotu a jemné sedimenty. K napravení vzniklého stavu bylo nutné přistoupit okamžitě, protože při omezení dodávky vody do rybníka by hrozilo snížení hladiny, úhyn ryb a další ekologické i ekonomické škody.

Ve spolupráci s Rybníkářstvím Pohořelice byl na místo dopraven sací bagr, který pročistil nátokový koridor ze střední nádrže k česlům ČS Svatka. Bylo vytěženo asi 350 m³ sedimentů. Těžené sedimenty naštěstí ještě nebyly osídleny měkkými a práce tak mohly proběhnout bez problémů. V opačném případě by bylo nutno žádat krajský úřad o výjimku k zásahu do přírodní rezervace, kterou střední nádrž je.

Současný stav je pouze dočasným řešením a v zimním období bude nutné vybudovat podél břehu nový nátokový koridor, který bude možné udržovat v provozuschopném stavu ze břehu bez použití speciální mechanizace. Tento nový koridor bude také odolnější proti sedimentaci způsobované vlnami.

Jindřich Grufík, DiS.
úsekový technik provozu Dolní Věstonice

Nátokový koridor k čerpací stanici Svatka

Údržba břehových porostů na Střední Moravě

PM připravuje rozsáhlou údržbu břehových porostů na Střední Moravě v úseku od lávky u malé vodní elektrárny Chomoutov po jez Řepčín. Půlroční akce, která začala 1. zářím a potrvá až do konce února příštího roku, zahrnuje hlavně kácení geograficky nepůvodních topolů kanadských. Ty v současné době dožívají, takže hrozí jejich pád do koryta řeky. Kácení provede firma, která vyhrála výběrové řízení. Během celé akce bude platit zákaz splouvání udržovaného úseku.

Dřeviny, které PM vybralo ke kácení při společných prohlídkách se Správou CHKO Litovelské Pomoraví, jsou ve špatném zdravotním stavu nebo jsou nestabilní a hrozí jejich vyvrácení do koryta řeky. Ostatní dřeviny včetně keřů chce PM během kácení v maximální míře zachovat. Kácet se nebudou ani torza stromů, kterým nehrozí vyvrácení. Mohou totiž posloužit jako potenciální útočiště pro živočichy, zejména brouky.

Po vykácení starých a nebezpečných topolů kanadských se uvolní prostor domá-

cím dřevinám, které se v úseku nacházejí nebo je zde správce toku vysadí na jaře příštího roku. Bude se jednat zejména o duby, jasan, javory a olše.

Bc. Gabriela Tomíčková
tisková mluvčí

Blesková povodeň na Březnici

Zaměstnanci provozu Uherské Hradiště odstraňovali počátkem srpna následky bleskové povodně v obci Šarovy ze dne 31. července. Rozvodnění a vyběžení toku způsobil z velké části Lhotský potok ve správě Lesů České republiky. Ten se v horní části obce vlévá do Březnice, kam splavil značné množství dřeva a dalšího materiálu, jenž podemlel břehy. Z koryta odstranilo PM za pomoci techniky 25 stromů, které se vlivem podmáčení terénu a podemletí břehu vyvrátily nebo nebezpečně naklonily. Ve spolupráci s občany obce Šarovy byla z průtočného profilu odstraněna také torza dřevěných lávek, naplavené palivové dřevo, zbytky stržených plotů a jiného splaveného materiálu. Bleskovou povodní bylo koryto „vyčištěno“ od nánosů a černých skládek, místy ale došlo k narušení stability břehů a vzniku nátrží. Ve spolupráci s obcí a častějšími pochůzkami na toku se bude PM snažit zabránit návratu černých staveb, jakými jsou dřevěné lávky nebo oplocení na břehové hraně, a v co největší míře omezit zakládání černých skládek na březích toku.

Silnice na pravém břehu potoka Březnice v Bohuslavicích u Zlína

Most pod Šarovy

O síle půlhodinového deště svědčí poškození rozestavěného mostku mezi Šarovy a Březolupy, kde příval odnesl bednění i s lešením a vytvořil 10 metrový kráter na obou březích.

Protřzení hráze Mistrického potoka

V důsledku zvýšených průtoků po přívalovém dešti během posledního červencového dne došlo také k protřzení pravobřežní hráze Mistrického potoka v Kněžpoli. Hráz byla pravděpodobně narušena činností živočichů (ondater), kteří si v hrázi vyhloubili nory. Norami protekla voda tělesem hráze na dvou místech. Narušená pravobřežní hráz byla nápořem vody rozplavena a Mistrický potok vytekl na zemědělsky obdělávané pozemky nad obcí Kněžpole. Druhý den po opadnutí vody byla porušená hráz sanována a uvedena opět do provozuschopného stavu. Přívalový déšť byl naštěstí krátký, takže vodou nebyla ohrožena obec a díky travnímu krytu nebylo narušení hráze velké.

Sanace hráze Mistrický potok

Ing. Pavel Mládek
vedoucí provozu Uherské Hradiště

Zajištění bezpečnostního přelivu nádrže Hvozdná-Ostrata

Vodní nádrž Hvozdná-Ostrata převzalo PM do správy v roce 2011 po ZVHS. Jedná se o obtočnou sypanou zemní hráz o délce 596 m, s bočním bezpečnostním přelivem délky 22 m, objemem 142 475 m³ a plochou 4,99 ha.

Po zvýšených průtocích ve dnech 16. až 19. května došlo v tělese hráze u bočního bezpečnostního přelivu k vytvoření nátrže. Příčinou její tvorby byl zanesený bezpeč-

nostní přeliv. Nátrž vznikla v místě závázaní bezpečnostního přelivu a vodoteče, kde docházelo vlivem nánosů k rozkmitání proudnice. Před sanací nátrže lomovým kamenem došlo k odtěžení cca 70 m³ zvodnělého nánosů. Zemina byla uložena na pozemcích PM k dalšímu použití.

Klára Daněčková, DiS.
úsekový technik provozu Zlín

Práce na bezpečnostním přelivu

Kunkovický potok po opravě koryta

Oprava koryta Kunkovického potoka

V letních měsících byla dodavatelsky provedena oprava koryta Kunkovického potoka. Opravou došlo k obnovení původní kapacity toku a tím i ke zvýšení ochrany zastavěné části obce Kunkovice před rozlivem vody. Práce spočívaly v odtěžení nánosů z koryta toku o celkovém objemu 180 m³ a odstranění náletových dřevin a křovin, které rostly v průtočném profilu. V někte-

rých místech toku bylo provedeno doplnění stávajícího poškozeného nebo zcela chybějícího opevnění z lomového kamene a opraveno spárování dlažeb z betonových dlaždic. Oba břehy byly vysvahovány, osety travou a byla provedena náhradní výsadba ovocných stromů.

Ing. Roman Novotný, DiS.
úsekový technik provozu Koryčany

Údržba přítoků Štípského a Panenského potoka

V druhé polovině července proběhlo čištění přítoku Štípského potoka v katastru Štípa. Akce zahrnovala odstranění nánosů, a naplavenin a byla provedena na základě protipovodňové prohlídky Magistrátu města Zlína a z podnětu městské části Štípa.

Na zlínský provoz se obrátil s žádostí o opravu nátrží na přítoku Panenského potoka také starosta obce Sulimov u Kvasic. Byla dohodnuta pomístní oprava nátrží ve čtyřech lokalitách spočívající v doplnění lomového kamene.

Obě akce byly provedeny zaměstnanci a technikou PM a předcházel jim ořez břehového porostu.

Klára Daněčková, DiS.
úsekový technik provozu Zlín

Spodní úsek přítoku Štípského potoka před čištěním

Stav po čištění

Pročištění Syrovátky v Křenovicích

V dubnu letošního roku zahájilo PM na základě žádosti obce Křenovice přípravu k pročištění drobného vodního toku Syrovátka. Ta spočívala v terénní pochůzce,

změření vrstvy sedimentu a vyhodnocení technického stavu koryta toku. Průtočný profil Syrovátky, která protéká intravilánem obce Křenovice, byl z části zanesen sedi-

Syrovátka po pročištění

Stav před čištěním

mentem, jeho průtočná kapacita byla snížena a tím docházelo k lokálnímu vybřežení v prostoru zahrad a nemovitostí. Pročištění toku v navržené celkové délce 310 m prováděli zaměstnanci provozu Zlín v srpnu. Čištění dolní části toku v délce 60 m zajistila vzhledem k nepřístupnosti vlastními pracovníky obec Křenovice.

Údržbou, která zahrnovala odstranění zátarasů, sedimentu a obnovení odtokových poměrů, byl průtočný profil Syrovátky v místní trati obce Křenovice zkapacitněn pro plynulý odtok zvýšených průtoků a tím byla snížena i pravděpodobnost výskytu povodňových stavů.

Ing. Radovan Hladný
úsekový technik provozu Zlín

Dobrovolníci čistili hladinu Nových Mlýnů

Více než 130 plastových pytlů naplnili odpadem zaměstnanci brněnské společnosti Netsuite, kteří v pátek 15. srpna uklízeli ve spolupráci s PM prostřední nádrž vodního díla Nové Mlýny. Cílem této dobrovolné firemní akce, které se zúčastnilo 70 zaměstnanců Netsuite, bylo sesbírat co největší množství plovoucího plastového odpadu kolem břehů severní části tzv. Věstonické nádrže. Od pátečního rána tak hladinu nádrže brázdily nafukovací čluny se zaměstnanci společnosti, kteří uklízeli odpadky po neukázněných návštěvnicích a rybářích. Obec Pasohlávky poskytla firmě kontejner na odpad a postarala se také o jeho následnou likvidaci.

Mgr. Radek Špatka
útvár vnějších vztahů a marketingu

Ochrana modráška bahenního na řece Dřevnici

Jak jsme Vás již informovali v předchozích číslech našeho Zpravodaje, provoz Zlín ve spolupráci s Technologickou fakultou Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, se aktivně podílí na ochraně modráška bahenního (*Maculinea nausithous*).

Modrášek bahenní je vysoce specializovaný druh denního motýla, který se vyznačuje specifickým složitým životním cyklem. Životní cyklus se sestává z interakce s živnou rostlinou krvavcem totenem a hostitelskými mravenci rodu *Myrmica*. Na kvetoucí krvavec kladou modrásci vajíčka a vyvíjí se na něm mladé housenky. Housenky pak dokončují svůj vývoj v mraveništích mravenců rodu *Myrmica*.

Od posledního sčítání v roce 2013, kdy bylo modrásků cca 110 kusů, se v letošním roce jejich počet navýšil na cca 150 kusů. Důležitější než počty, je ale fakt, že modrášek se pravidelně vyskytuje již na 3,5 km břehů řeky Dřevnice. To znamená, že se jeho areál pravidelného výskytu, a tedy i množení, zvětšil od roku 2013 o 1,5 km.

Tým RNDr. Ružičky rozšířil svá pozorování po Dřevnici nejen délkově, ale i druhově, a to na klínatky a vážky. Dlouhodobě se zde

Klínatka vidlatá

vyskytuje klínatka rohatá. V letošním roce byla pozorována i klínatka vidlatá, která patří mezi méně obvyklé druhy. Klínatkám svědčí poměrně čistá voda, přítomnost kamenů a občasných šterkových ploch. Na Dřevnici byly dále pozorovány druhy jako vážka podhorní, vážka hnědoskvrnná a vážka žlutoskvrnná. Zejména vážka pod-

Vážka podhorní

horní a vážka žlutoskvrnná nejsou v České republice příliš rozšířené.

V letošním roce se pokusíme vylepšit obytná místa modráška likvidací lokálního výskytu topinambur a netykavky žlaznaté.

Ing. Martin Kašpárek
úsekový technik provozu Zlín

Vážka hnědoskvrnná

Zdroj: www.forumochranyprirody.cz,
Doc. RNDr. Jan Ružička Ph.D. (TF UTB)
Foto: RNDr. Jan Ružička Ph.D. (TF UTB)

Povodí Moravy svolalo krizový štáb, zasedala také Povodňová komise Jihomoravského kraje

Kvůli vydatným srážkám a rostoucím hladinám řek svolalo PM v podvečer 14. září krizový technický štáb. Jeho cílem bylo projednání aktuální povodňové situace a návrhů na její řešení. Mimo krizového technického štábu zasedla v budově PM také Povodňová komise Jihomoravského kraje pod vedením hejtmána Michala Haška.

Účastníci krizového technického štábu v čele s generálním ředitelem PM Janem Hodovským probrali v úvodu současnou povodňovou situaci. Nejdramatičtější situace byla o víkend 13. a 14. září na toku Jevišovka. Tato situace byla pro toto území zcela mimořádná, a to jak z hlediska doby, tak z hlediska spadlých srážek. Místní lidé podobnou situaci nepamatují.

V době zasedání krizového štábu zasahovalo na třiceti místech jižní Moravy téměř 400 příslušníků Integrovaného záchranného systému – na 350 dobrovolných i profesionálních hasičů a čtyři desítky policistů. Vývoj počasí a hladin řek byl netrpělivě očekáván.

Dramatická situace byla také v okolí Strachotína a Dolních Věstonic, kde došlo k sesuvům svahů. Na místě zasahovali také hasiči, kteří měli přes víkend nejvíce zásahů

Bezpečnostní přeliv VD Výrovice

hlavně v okolí Břaclavi a Znojma, a to přes 200 zásahů. Převážně odčerpávali vodu ze zatopených sklepů, odstraňovali spadlé kmeny, vyprošťovali auta.

Dispečink PM aktuálně předpouštěl nádrže a manipuloval na vodních dílech. S kolegy z Rakouska a Slovenska vodohospodáři projednali manipulaci na vodním díle Nové Mlýny, kde odsouhlasili odtok až

Velká voda na jihu Moravy

Ve dnech 13. a 14. září přecházela přes naše území, zejména na jihu Moravy, srážková fronta s extrémními úhrny srážek. Jejich vlivem došlo na některých tocích k prudkým nárůstům průtoků. Jedním z nich byla Jevišovka, kde bylo na přítoku do nádrže dosaženo III. stupně povodňové aktivity (SPA) nebo řeka Rokytná, kde byl II. SPA. K nárůstům průtoků docházelo také v horním povodí Dyje včetně rakouského území. Ostatní toky, které byly srážkami zasaženy na začátku víkendu, měly stavy rozkolísané.

300 m³/s v případě, že to bude situace vyžadovat. V době zasedání krizového štábu byl odtok zvýšen na 180 m³/s.

Bc. Gabriela Tomíčková
tisková mluvčí

Průchod vody odpadním korytem z bezpečnostního přelivu VD Jevišovice

Olomoucký kraj a obce v okolí Plumlovské přehrady finančně podporují srážedla fosforu

Částkou převyšující půl milionu korun přispěl Olomoucký kraj a obce v okolí Plumlovské přehrady ke zlepšení kvality vody v této turisticky oblíbené vodní nádrži.

Projekt PM s názvem Zlepšení jakosti vod a snížení eutrofizace v povodí VD Plumlov podpořil nejvyšší částkou právě Olomoucký kraj, který na něj uvolnil 250 tisíc korun.

Dotace obcí a kraje budou použity na financování provozu srážedel fosforu na jednotlivých přítocích do Plumlovské přehrady. Ze srážedel se dávákuje síran železitý, který omezuje přísun živin do vodní nádrže. Provoz srážedel je však pouze dočasné řešení. Základem pro dobrou kvalitu vody v nádrži je nezbytně nutné pokračovat v odstraňování zdrojů znečištění v jednot-

livých obcích nad Plumlovskou přehradou, a to zejména fosforu.

PM ve spolupráci s krajským úřadem Olomouckého kraje uspořádalo v červenci v sídle úřadu pracovní jednání s představiteli obcí, vodoprávních úřadů, krajské hygienické stanice, státního pozemkového úřadu a vodohospodářů. Na společném schůzce se zúčastněné strany domluvily na urychlení odstraňování fosforu z odpadních a tím i povrchových vod. Starostové na setkání deklarovali, že obce v nejbližších měsících zahájí, či v některých případech dokončí výstavbu kanalizací, ČOV i dostav-

bu či zprovoznění chemického odstranění fosforu z odpadních vod.

PM realizovalo řadu opatření v povodí nádrže Plumlov, zejména technických opatření na Plumlovské přehradě, Podhradském rybníku a Bidelci. V letošním roce PM vyhodnotí efektivitu těchto kroků s následným možným přijetím dalších opatření, která povedou ke zlepšení jakosti vody. V další etapě se však musí především odstranit všechny zdroje fosforu, které zatěžují povrchové vody a následně i kvalitu vody v nádrži. Technická opatření na kanalizacích a ČOV doplní i dokončení komplexních pozemkových úprav v jednotlivých katastrech a správná zemědělská praxe.

Dotace:

Olomoucký kraj	250 000 Kč
Plumlov	73 021 Kč
Prostějov	50 000 Kč
Protivanov	31 914 Kč
Mostkovice	30 000 Kč
Lipová	22 328 Kč
Krumsín	17 990 Kč
Vícov	14 592 Kč
Malé Hradisko	11 346 Kč
Stínava	4 733 Kč
Bousín	4 308 Kč

Bc. Gabriela Tomíčková
tisková mluvčí

Povodí Moravy a Ministerstvo zemědělství představilo III. etapu protipovodňových opatření

PM a Ministerstvo zemědělství ČR (MZe ČR) připravilo v červenci tři společná setkání se starosty obcí a měst v územní působnosti jednotlivých závodů PM. Setkání se postupně uskutečnila v Olomouci, Náměšti nad Oslavou a ve Starém Městě a jejich hlavní náplní byla problematika přípravy a rea-

lizace protipovodňových opatření v oblasti povodí Dyje a horní a střední Moravy. Základním tématem jednání bylo představení činnosti státního podniku PM, aktuálně rozpracovaných a připravovaných akcí a zejména pak programu a pravidel třetí etapy Programu prevence před povodněmi ČR

k Mze a akcí připravovaných PM pro tuto etapu. Všechna setkání se účastnili zástupci MZe, management PM a vedoucí provozů, kteří mohli přímo reagovat na otázky starostů.

Mgr. Radek Špatka
útvár vnějších vztahů a marketingu

Povodí posiluje zásady veřejných řízení

PM se 29. srpna 2014 stalo členem Asociace pro veřejné zakázky, z.s. (dále jen asociace). Asociace sdružuje tři základní skupiny členů – zadavatele, uchazeče a poradce. V současné době má asociace 37 členů, z toho mimo PM další dva státní podniky (Lesy ČR a Českou poštou), dva kraje (Kraj Vysočina a Liberecký kraj), Statutární město Olomouc, Regionální operační program Jihozápad, Masarykovu univerzitu a další významné subjekty.

Asociace je největším subjektem působícím v České republice, který sdružuje subjekty existující v oblasti veřejných zakázek. Základním posláním a působením asociace je šest oblastí:

- vytvoření a podpora prostředí pro otevřenou komunikaci a výměnu informací o dění v oblasti veřejných zakázek, a to jak mezi členy, tak pro odbornou veřejnost,
- zavedení a zajištění aplikace nejlepší praxe při přípravě a realizaci zadávacích řízení a dlouhodobé působení jako centrum výměny odborných znalostí pro oblast veřejných zakázek,
- vytvoření platformy pro komunikaci a spolupráci s autoritami v oblasti veřejných zakázek, jako je Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a Ministerstvo pro místní rozvoj ČR,
- umožnění veřejnému a soukromému sektoru oboustranný, nezávislý a odborný dialog o veřejných zakázkách,

- definování pravidel a standardů pro výkon odborné pomoci a konzultační činnosti v oblasti veřejných zakázek,
- zpracování podkladů, účast na připomínkových řízeních, poskytování zpětné vazby zákonodárcům a účast při legislativním procesu v oblasti veřejných zakázek.

Členství PM navazuje na protikorupční program, jenž byl v podniku zaveden. Předpokládáme, že hlavní přínos členství v asociaci bude zejména v získávání a výměně nových zkušeností v zadávacích řízeních, rozvoji a systematickém vzdělávání našich zaměstnanců v oblasti veřejných zakázek, propagaci podniku a přístupu do webové aplikace „Lexikon VZ“ za účelem získávání relevantních informací k problematice veřejných zakázek.

Cílem vedení PM je prosazení kvalifikovaného a otevřeného přístupu při zadávání veřejných zakázek. Naše spolupráce s asociací stejně jako protikorupční program po-

vede ke zvýšení transparentnosti, rovnosti a objektivitě celého procesu zadávání veřejných zakázek tak, aby nedocházelo k omezení konkurenčního prostředí při zachování vysoké odborné úrovně veřejných zakázek.

Mgr. Petr Foltýn

vedoucí útvaru přípravy
a administrace zakázek

Setkání tiskových mluvčí Povodí

První setkání tiskových mluvčí jednotlivých státních podniků Povodí se uskutečnilo ve dnech 7. a 8. srpna v Brně. Bylo vyvoláno ze strany PM za účelem efektivní výměny dobrých i špatných zkušeností, které mohou do budoucna přispět k utváření obrazu jednotlivých Povodí a napomoci zejména při činnosti mluvčích v krizových situacích a při komunikaci s médii. Představitelé jednotlivých Povodí prezentovali své podniky a charakterizovali rozsah jejich působnosti. K hlavním tématům diskuze patřily povodně a komunikace s médii při povodních, aktuálnost webových stránek podniků a využití sociálních sítí, mediálně diskutovaná témata nebo komunikace s veřejností. Součástí setkání byla exkurze na VD Brno, kde byli tiskoví mluvčí blíže seznámeni s projektem Realizace opatření na Brněnské údolní nádrži.

Mgr. Lenka Urbánková

útvár vnějších vztahů a marketingu

Bc. Gabriela Tomíčková
tisková mluvčí

Jamborův práh byl terčem zlodějů, ukradli lano a podkovu

Jen necelé dva měsíce vydržely bez povšimnutí zlodějů záchranné prvky, kterými PM osadilo nebezpečný jez v Olomouci – Jamborův práh. Zloději odtud odnesli třicetimetrové lano a záchrannou podkovu. Zaměstnanci PM přišli na krádež v pondělí 18. srpna a ihned ji ohlásili na Policii ČR. PM jez u olomoucké nákupní galerie Šantovka znovu osadili záchrannými prvky 22. srpna. Aby mohly záchranné prvky plnit svůj účel, musí být volně přístupné, nelze je

tedy nějakým způsobem zabezpečit. Zloději a vandalové této skutečnosti zneužívají a zařízení kradou nebo ničí. Záchranné prvky proto i nadále budou zaměstnanci PM každý den kontrolovat. Terčem vandalů se v poslední době staly i nově osazené jezy na Valašsku. Na Juřičce II poničili informační ceduli a na Zuberském jezu v Rožnově odcižili záchrannou kotvu.

80 let vodního díla Vranov 1934–2014

Vranovská přehrada slaví kulaté výročí, návštěvníci mohli nahlédnout do nitra hráze

V letošním roce uplyne 80 let od chvíle, kdy byla do provozu uvedena Vranovská přehrada. K připomenutí tohoto významného výročí uspořádalo PM den otevřených dveří, který se konal 6. září. Návštěvníci, kteří v tento den zavítali na Vranovskou přehradu, si mohli prohlédnout i vnitřek hráze, který je jindy pro veřejnost nepřístupný.

Prohlídky se konaly každou hodinu od 10 do 16 hodin a svým výkladem je doprovázel vedoucí hrázný. Během exkurze návštěvníci viděli horní strojovnu s tabulovými uzávěry a revizní štolu v tělese hráze.

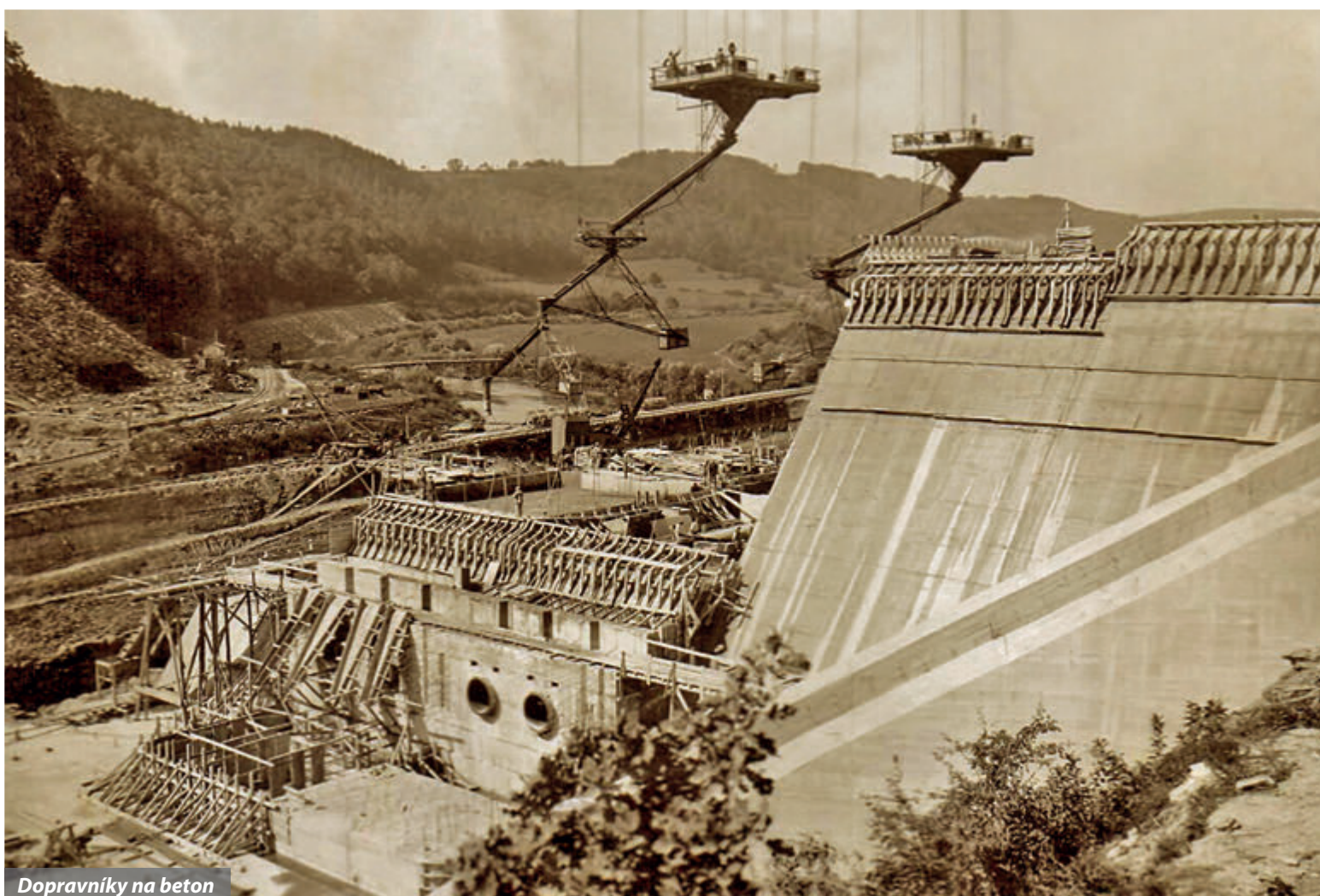
Vranovská nádrž, která je v provozu od roku 1934, se využívá k výrobě elektrické energie, protipovodňové ochraně, vodárenskému odběru, nadlepení minimálních průtoků, rekreaci, sportovnímu rybářství a plavbě. S výstavbou přehrady se začalo v roce 1930 a celkové náklady se vyšplhaly přes 130 milionů korun. Celkový objem be-

tonu použitý ke stavbě masivní gravitační přehrady činil 233 000 m³.

V současné době PM plánuje kompletní rekonstrukci koruny hráze vodního díla Vranov včetně jeřábové dráhy. Stavební zásahy do koruny hráze si vyžádal její nevyhovující technický stav, zejména konstrukce přemostění přelivů. Z výsledků prohlídky z roku 2011 vyplynula potřeba zásadní opravy, při níž vodohospodáři nahradí celou železobetonovou mostní konstrukci.

Bc. Gabriela Tomíčková
tisková mluvčí

Dopravník na beton

Z historie vodního díla Vranov

Vodní nádrž Vranov byla postavena na řece Dyji u Vranova nad Dyjí. Při stavbě její hráze se poprvé v naší zemi použilo technologie litého betonu. Do provozu byla nádrž uvedena v roce 1934. V době svého dokončení byla, co do objemu nadržené vody, největší nádrž v tehdejší Československu a dodnes patří ke klíčovým dílům Dyjské vodohospodářské soustavy.

První zmínky o nutnosti úpravy vodního hospodářství na řece Dyji pocházejí již z roku 1712. V té době se uvažovalo především o regulaci středního a dolního toku řeky. K soustavné úpravě toku se však nepřistoupilo. Regulační komise bývalé Země Moravské ve svém dobrozdání z roku 1911 uvedla, že v dohledné době nelze pomýšlet na uskutečnění soustavné úpravy řeky Dyje a doporučila zvážit výstavbu přehrad v horní trati řeky. Ve stejném roce byl, na podnět

zemského sněmu a za účelem ochrany před povodněmi, nadlepšení průtoků, vodárenství a energetiky, vypracován obsáhlý generální program na vybudování 37 údolních přehrad na Moravě. Jednou z nich měla být i přehrada u Vranova nad Dyjí.

Zájem o vybudování hráze projevila akciová společnost Podyjské závody pro nádrže a elektrárny, která byla v roce 1908 založena některými jihomoravskými obcemi a zájemci o využití vodní energie. V roce

1912 předložila tato společnost komplexní projekt na využití vodní energie řeky Dyje, který počítal s výstavbou tří menších přehrad: u Bítova, u Vranova nad Dyjí a v Trouznicích. Návrhy na vybudování prvních dvou přehrad vodoprávní úřad zamítl s tím, že má společnost vypracovat nový projekt na jedinou hráz, a to u Vranova nad Dyjí. Podyjské závody požadavku vyhověly a předložily ke schválení nový projekt, kterému již udělilo okresní hejtmantství ve Znojmě koncesi k vybudování. Společnosti se však nepodařilo sehnat potřebné finanční prostředky, a proto po první světové válce prodala koncesi na stavbu přehrady Západomoravským elektrárnám, od nichž ji za obnos 1,2 milionu korun odkoupil Moravský zemský výbor.

Začátek stavby v roce 1930, výlom levobřežní jímky

V poválečné době se však změnil názor na typ přehradní hráze a od původně uvažované zděné přehrady z lomového kamene byla v letech 1923–1927 vypracována nová studie, navrhuující výstavbu betonové gravitační hráze z litého betonu, který se v té

době začal prosazovat na stavbách v západní Evropě. Ani tento projekt však nebyl konečný a během výstavby a tvorby prováděcí dokumentace došlo k četným, méně či více významným úpravám.

Zadání a financování stavby

Hlavním investorem Vranovské přehrady byl stát a země Moravskoslezská. Stát se na ni zavázal přispět 60 % a země Moravskoslezská 40 %. Západomoravské elektrárny nákladem 16 milionů korun postavily přidruženou vodní elektrárnu a za vyrobenou kWh se zavázaly platit asi 5,29 haléřů. Zájemci o využití vodního díla z řad podnikatelů se podíleli částkou 7 milionů korun.

Na vybavení staveniště moderním strojním zařízením poskytl Zemský úřad v Brně podnikatelům nezúčtovatelný investiční paušál 16 milionů korun.

Zadání většiny prací se uskutečnilo veřejnou soutěží, na základě které byla stavba přehradní zdi zadána konsorciu firem: Českomoravská akciová stavební společnost, Praha, Lanna – akciová stavební společnost, Praha a Podnikatelství staveb Pittel a Brausewetter z Brna.

Zadání vycházelo z předběžného projektu z roku 1927. Tento zadávací projekt byl následně během roku 1929 vodoprávně projednán a změněn.

Stavba nebyla nakonec prováděna ani podle schváleného projektu z roku 1929, ale podle podstatně změněných projektů prováděcích, které byly tvořeny během stavby přímo stavební správou ve Vranově. Prováděné změny měly za následek nárůst celkové ceny díla, která se i s náklady na vykoupení pozemků vyšplhala přes 130 milionů korun.

Zahájení stavby a její průběh

Konsorcium firem započalo se stavbou v roce 1930. Vlastní výstavbě předcházely přípravné práce spočívající v odkrytí svahů

Stavba hráze a strojovny spodních výpustí

Kaskáda a budova na zpracování betonu

Přívodní potrubí k turbínám vodní elektrárny, rozestavěná pravá polovina hráze

v místech zavázání hráze, ve vybudování přístupové komunikace, zřízení kanceláří, dílen, ubytoven a zázemí pro dělníky. Na staveništi bylo zaměstnáno až 600 stavebních dělníků, řada techniků a specialistů subdodavatelských firem. Ještě na jaře roku 1930 však byly vyhloubeny pod ochranou jímky základy na pravém břehu, provedena úprava základové spáry a injektáž podloží. Výstavba hráze byla prováděna bez obtokové štoly, a proto bylo nutné stavební práce rozdělit na výstavbu na pravém a levém břehu. Dyje byla převedena do pomocného koryta vyhloubeného v pravé části přehradního profilu tak, aby výkop mohl být později použit jako odpadní koryto elektrárny. Po zajímkování stávajícího koryta se mohlo začít s hloubením základů. Základ zdi byl v celém půdorysném profilu zapuštěn 3 m do skály.

Postup prací značně zkomplikovala velká voda s průtokem asi 200 m³/s, doprovázená chodem ledových ker, která 4. ledna 1932 přelila ochranné jímky a zatopila stavenišť. Roku 1933 bylo dokončeno betonování přehradní zdi až po korunu hráze a počátkem roku 1934 probíhaly už jen instalace strojových komponentů na elektrárenských potrubích a dokončovací práce. V dubnu 1934 bylo vodní dílo Vranov uvedeno do zkušebního provozu.

Betonování a použitý materiál

Betonáž byla zahájena 8. června 1931. Betonová směs se připravovala v ústřední betonárce na levém svahu nad přehradou, odkud byla kabelovými jeřáby dopravována na visuté plošiny, z nichž se lila nastavitelnými plechovými žlaby na místo, které se právě betonovalo. Tímto výrobním zařízením bylo docíleno denního výkonu v betonování až 1 220 m³. Kamenivo se těžilo v nedalekém kamenolomu ve Švýcarské zátoce, odkud se dopravovalo polní drážkou do betonárky. Drcená směs kameniva byla roztríděna na čtyři frakce a po automatickém odměření byla dopravována do dvou míchaček. Portlandský cement dodávala Maloměřická cementárna a později i cementárna v Horním Srní. Betonářské práce byly dokončeny 9. srpna 1933 a celkový objem betonu, použitý ke stavbě masivní gravitační přehrady, činil 233 000 m³.

Kvalita stavby a zajištění bezpečnosti

Dozor nad stavebními pracemi vykonávala místní stavební správa ve Vranově. Vrchní dozor pak měl zemský stavební výbor. Na kvalitu stavby dožíral poradní Technický výbor složený ze zástupců ministerstva veřejných prací, ministerstva země-

dělství, Zemského úřadu v Brně, Zemského výboru země Moravskoslezské a přízvaných expertů. Jeho úkolem bylo posuzovat technické záležitosti týkající se stavby vodního díla a předávat zemskému úřadu svá dobrozdání a návrhy. Důležité funkční objekty jako spodní výpustě, přelivné objekty a vývar byly zkoušeny na modelech v laboratoři vodních staveb České vysoké školy technické v Brně.

K zajištění bezpečnosti stavby sloužila četná kontrolní a výzkumná měření. Na Vranovské přehradě se u nás provádělo první systematické měření deformace hráze. Zjistilo se, že některé bloky hráze se pohybují ve své horní části nejen ve směru toku vlivem zatížení vodou, ale i proti vodě vlivem oslunění a ohřátí. Toto zjištění bylo některými odborníky nejdříve popíráno, ale časem byl tento poznatek potvrzen i na jiných stavbách v zahraničí.

Mnoho nových vědeckovýzkumných poznatků se dále získalo měřením průsaku vody, vztlaku na základovou plochu přehrady a měřením hydraulických vlastností tlakových potrubí a jejich uzávěrů, které do té doby nebyly známy.

Montáž přívodního potrubí k turbínám

Návodní lic přehradní zdi

Suché období v roce 2014

První polovina letošního roku byla ve znamení velmi malého výskytu srážek. Již zima byla mírná, na našem území se téměř nevyskytoval sníh, pouze ojediněle byla v horských oblastech změřena zásoba vody ve sněhu. I tento fakt následně ovlivnil další vývoj a stav vody v území.

V podélném profilu vodního toku, oproti předchozím létům, nepřibývalo vodnosti v tocích, což ovlivňovalo i úroveň podzemních vod. Tento stav byl způsoben nedostatkem vláhy v povodí, a to právě i díky absenci sněhové pokrývky.

Stav na vodních tocích

Průtoky ve vodních tocích byly dlouhodobě podprůměrné. V porovnání s dlouhodobými měsíčními průměry se pohybovaly nejčastěji v rozmezí 20–50 % měsíčních průměrů. Vodnost ve vodních tocích pokračovaly hranice sucha (za hranici sucha je považováno dosažení průtoků Q_{35sd}). Hranice sucha byla dosažena např. v profilech: Olšava v Uherském Brodě, Jihlava ve Dvorcích, Třebůvka v Lošticích, Svitava v Bílovicích nad Svitavou nebo na přítocích do nádrží Slušovice, Boskovice, Koryčany.

Stav na vodních nádržích

Vzhledem k nevýznamným zásobám vody ve sněhu se některé vodní nádrže nepodařilo naplnit na maximální zásobní hladiny, jak to bývá obvyklé po jarním tání.

Například VD Vranov a Vír zůstaly nenaplňeny (viz graf VD Vranov). Po jarním tání se naplněnost nádrží pohybovala v rozmezí

70–100 %. Nádrže bez problémů zajišťují všechny své účely (např. odběry pitné vody, závlahy atd.), dlouhodobě nadlepšují průtoky v tocích. Vodní nádrže hrají velmi významnou roli i v době sucha.

Ing. Marek Viskot
vedoucí útvaru
vodohospodářského dispečinku

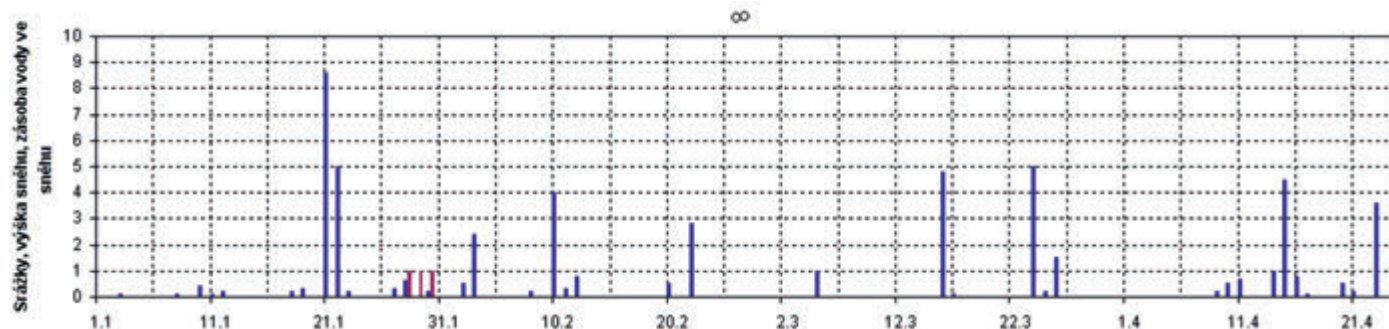
Zásoby vody ve sněhu ve vybraných profilech

Dílní povodí – tok	Objem – zásoba vody ve sněhu [mil. m ³]		
	17. 2. 2014	24. 2. 2014	3. 3. 2014
VD Vranov – Dyje	0,0	0,0	0
VD Vír – Svatka	0,3	0,0	0
VD Vír – VD Brno – Svatka	0,1	0,0	0
VD Letovice – Křetínka	0,0	0,0	0
VD Dalešice – Jihlava	0,0	0,0	0
VD Mostišťe – Oslava	0,0	0,0	0

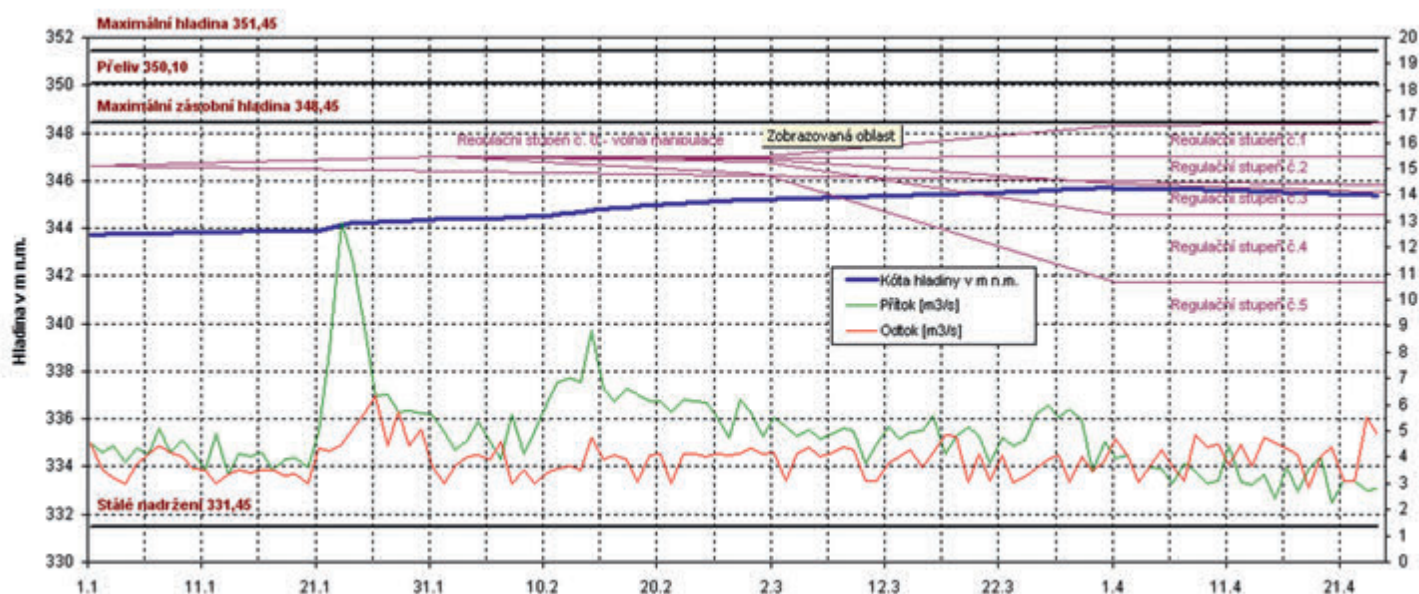
Tabulka vybraných profilů na vodních tocích za období leden–duben

Stanice	Tok	Průměrný měsíční průtok (dlouhodobý průměrný měsíční průtok)				Porovnání s dlouhodobým prům. měs. průtokem Q
		Leden	únor	březen	duben	
Ivančice	Jihlava	5,7 (10,6)	6,2 (14,7)	5,9 (21,5)	4,4 (17,5)	25–55 %
Židlochovice	Svatka	10,5 (15,6)	9,8 (19,9)	7,5 (27,1)	7,4 (23,6)	27–65 %
Ladná	Dyje	20,2 (41,4)	18,9 (56,7)	16,7 (93)	15,1 (71,2)	20–50 %
Olomouc	Morava	24,3 (27,2)	16,8 (33,4)	18,2 (50,6)	16,4 (50)	32–90 %
Dluhonice	Bečva	10,6 (15,7)	12,3 (20)	7,7 (31,8)	7,22 (27)	20–60 %
Strážnice	Morava	42,8 (59,1)	46,1 (73,7)	38,8 (111)	33,6 (101)	35–70 %

Graf hospodaření s vodou na Vranově za období leden–duben

Přehrada Vranov Období: 1. 1. 2014–25. 4. 2014

Hospodaření s omezenými vodními zdroji

Hydrologicky nepříznivé podmínky v zimních měsících způsobily výrazný pokles zásob podzemních vod a omezené srážkové úhrny v první polovině letošního roku potvrdily výsledky scénářů dopadu klimatické změny na oblast jižní Moravy. Právě tato oblast se vyznačuje nejenom v suchém období zvýšenou potřebou závlahové vody k pokrytí vláhového deficitu. Dlouhé období bez srážek a nízké průtoky v tocích neumožňovaly doplnit po suché

zimě zásobní prostory v nádržích a proto PM přistoupilo z důvodu předběžné opatrnosti k programu „Hospodaření s omezenými vodními zdroji“. Cílem programu bylo díky úzké komunikaci s odběrateli – závlahaři, nastavit úsporné manipulace na vodních nádržích dle jejich aktuálních potřeb se zohledněním minimálního zůstatkového průtoku v tocích a s přihlédnutím k teplotě vody a kyslíkovému režimu. Kvůli úsporám vody bylo prodlouženo období bez vyhlá-

šení regulačních stupňů, které právě omezují dodávku vody pro závlahy ve prospěch zásobování obyvatelstva a průmyslu. Díky zahájenému programu nemusely být výrazně omezeny dodávky vody pro zemědělství a na druhé straně nedošlo k výraznému snížení zásobních objemů v nádržích, což by mohlo vést i k zhoršení kvality povrchové vody.

Dr. Ing. Antonín Tůma
ředitel pro správu povodí

Vodáky trápí suché jezy

Zima bez sněhu a jaro bez vody. To je asi nejhorší vodákův sen, který se letos splnil. Jenže kromě suchých jarních toků nastalo i suché léto a voda v řekách byla na tradičních místech tak nízká, že se nedala sjíždět. Klasickým příkladem je třeba letošní dolní Sázava nebo Ohře.

K této situaci navíc přispívají i malé vodní elektrárny (MVE). Někteří majitelé totiž nedodržují minimální zůstatkové průtoky (MZP), pokud je mají vůbec stanoveny, a odebírají veškerou vodu z řeky. Nehledí na život pod jezem, kde dochází k zahní-

vání tůní, ale ani na vodáky. Těch se kolem jedné elektrárny může přes léto pohybovat až několik desítek tisíc a všichni musí vzít své lodě a táhnout je kameništěm obvykle desítky a někdy i stovky metrů, než se voda vrátí zpět do řeky.

Kanov pod jezem

Jez Čerčany

Vodní turistika již dávno není sportem několika lidí a přes léto jezdí po našich řekách okolo 630 000 lidí. To je již nezanedbatelný počet. I proto ve spolupráci vodáckého serveru Raft.cz, Českého svazu kanoistů (ČSK) a Vodácké školy záchran

vznikl projekt, který byl nazván Suché jezy. Začali jsme mapovat nejvíce problémová místa, která zapisujeme do databáze na www.suchejezy.cz. Tím to ale nekončí. Na základě fotografické dokumentace posílá ČSK dopisy na místně příslušné vo-

doprávní úřady s podnětem k prošetření. Navíc tuto problematiku řešíme i s MZe ČR a MŽP.

MZe ČR v tomto ohledu podporuje snahu o dodržování MZP a dle našich informací se obrátilo i na ředitele jednotlivých podniků Povodí, aby byla prováděna dokumentace nedodržování MZP u suchých jezů. Dále bude snaha osadit na tyto jezy vodočetné latě, aby bylo pouhým okem patrné, jestli MZP je nebo není dodržován.

Řešením celé situace je jednoznačně stanovení vhodného MZP a jeho dodržování. Přitom může být určen s ohledem na roční i denní dobu, kdy je řeka nejvíce turisticky využívána, např. od 10 do 17 hodin v měsících červen až srpen. Morava teď zažívá velký vodácký boom, proto je důležité zamezit suchým jezům. Ostatně dle platného metodického pokynu pro výpočet MZP může být MZP zvýšen s ohledem na rekreaci u vody. Pokud se tedy budete někdy v budoucnu vyjadřovat k MZP, myslíte i na nás vodáky.

Ing. Petr Ptáček
vedoucí Vodácké školy záchran
Autor foto: Jana Erbenová

Nespeky pod jezem

Vodní právo

Problematika černých skládek na březích vodních toků a vodních nádrží či vodních dílech

Tentokrát se budeme věnovat nešvaru, který zaneřádí životní prostředí a hyzdí okolí vodních toků a vodních nádrží. Jde o černé skládky na pozemcích, na nichž se nachází koryta vodních toků či břehy vodních nádrží a na vodních dílech, které PM obhospodařuje. Pro upřesnění uvádím, že nebudeme hovořit o odpadech uložených přímo do vodního toku či zátopy vodní nádrže. Ty si zaslouží samostatné pojednání a budeme se jim proto věnovat někdy příště.

Černou skládkou je jakékoli uložení odpadu v rozporu s právními předpisy, jinými slovy nelegální umístění něčeho, co se legálně nazývá odpadem, a to (v ideálním případě) na cizí pozemek či stavbu. Ačkoli slovo „skládky“ evokuje „větší než malé množství“ odpadu, z hlediska množství je jedno, kolik ho je nelegálně uloženo pro to, aby mohl být nazýván černou skládkou. Množství odpadu na černé skládce hraje roli až při likvidaci skládky. S narůstajícím množstvím odpadu totiž vzrůstá náročnost a složitost likvidace černé skládky.

Odpadem je vše, co odložíme

Základním a stěžejním předpisem v oblasti odpadů je v ČR zákon o odpadech¹. Ten obsahuje i definici odpadu: odpadem je každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl či povinnost se jí zbavit². Odpady se podle svých vlastností a charakteru dělí na mnoho druhů. Přesné členění druhů odpadů je stanoveno v Katalogu odpadů³. Pro potřeby tohoto článku, respektive našeho problému, si vystačíme pouze s několika druhy, a sice odpadem komunálním (odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob nepodnikatelů), dále odpadem nebezpečným (odpad, který vykazuje jednu či více vlastností, které jsou považovány za nebezpečné⁴), s odpadem

stavebním a demoličním (např. stavební suť) a v neposlední řadě i s tzv. nezařazenými odpady, tj. takovými, které nenaplňují znaky žádné odpadové skupiny. Mezi ně patří např. pneumatiky či autovraky a jejich části. Toto vše lze, a nikoli výjimečně, nalézt v bezprostředním okolí našich řek a potoků, rybníků, přehrad a nádrží či třeba na hrázích.

Ačkoli některá místa černých skládek se nám daří dlouhodobě uspokojivě řešit ve spolupráci s obcemi a městy, nemůžeme být příliš optimističtí. Slabou útěchou pro nás, vodohospodáře, může snad být jen fakt, že v rámci černých skládek se jen zřídka objevují nebezpečné odpady či závadné látky⁵, které by pro kvalitu vody mohly mít zcela fatální význam. Naprostou většinu černých skládek na pozemcích, které tvoří koryta vodních toků či břehy vodních nádrží, tvoří komunální, resp. směsný komunální odpad a stavební suť, jiné materiály z likvidovaných staveb či ojeté pneumatiky. Setkáváme se s černými skládkami na březích vodních toků, ve velmi těžko přístupných oblastech i na frekventovaných místech. Výjimkou není ani cílené „zvelebování“ břehů vodních toků či nádrží stavební sutí a jiným stavebním materiálem prováděné z rádoby bohubilých důvodů, jako je zlepšení přístupu vlastníků přilehlých nemovitostí k vodě či zvýšení estetického dojmu břehů vodního díla.

Odpovědnost za odpad nese primárně jeho původce

Možností řešení likvidace černých skládek je několik a závisí na právním předpisu, který je využit jako podpora v konkrétním případě s ohledem na povahu černé skládky, místní poměry a konkrétní podmínky. Postup při likvidaci skládek tak nelze zobecnit a každý případ je třeba řešit individuálně.

V této souvislosti je třeba si uvědomit, že odpovědnost za odpad nese primárně jeho původce, tedy každý, komu odpad vznikl. Základní povinností každého z nás je nakládat s odpady a zbavovat se jich pouze tak, jak umožňuje zákon. Obecně lze odpady odkládat pouze v zařízeních, která jsou k tomu určena. Odložení odpadu na jiné místo je v rozporu s právními předpisy a osoba, která takto odpad odloží, se dopouští minimálně přestupku (fyzická osoba) nebo deliktu (právní osoba či fyzická osoba podnikající). Nalezení a identifikace osoby odpovědné za protiprávní stav (tedy vznik černé skládky) je ale faktickým problémem.

Jednotlivé právní předpisy umožňují řešit problematiku černých skládek dvěma, v některých případech kumulujícími se, způsoby, a to stanovením povinnosti odklidit černou skládku a/nebo stanovením sankce za její nelegální založení (tedy potrestání viníka). Ustanovení obojího typu jsou však v praxi doslova bezzubá, protože za osobu odpovědnou za protiprávní stav a za osobu, která by tedy měla nést

¹ Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v aktuálním znění

² § 3 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, v aktuálním znění

³ Vyhláška č. 381/2001 Sb., v aktuálním znění

⁴ Příloha č. 2 zákona č. 185/2001 Sb., v aktuálním znění

⁵ § 39 zákona č. 254/2001, o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

důsledky svého počínání právní předpisy, až na výjimky, označují osobu původce skládky. Pokud se jej prokazatelně zjistit nepodaří, nelze jej nejen potrestat, ale ani docílit odstranění černé skládky jím samotným či na jeho náklady. Pouze výjimečně je uložena povinnost odklidit černou skládku osobě jiné, než je původce skládky⁶.

Likvidace černé skládky

Dostáváme se tedy velmi často do situace, kdy je založena černá skládka a její původce je neznámý (není jím vlastník pozemku, na němž se černá skládka nachází). Kdo tedy bude odpovědný za odstranění skládky a uvedení místa do původního stavu a ponese případně někdo tíhu sankcí? Nastává patová situace, kterou platné právní předpisy explicitně neřeší. A nehrozí-li bezprostřední poškození zdraví lidí či životního prostředí, pro kteréžto situace má platná právní úprava speciální řešení⁷, je konečná likvidace černé skládky spíše hrou nervů o to, komu skládka vadí víc, zda vlastníkově pozemku či příslušné obci. Obce pak často jako páku užívají sankční ustanovení zákona o obcích⁸ a pod hrozbou jeho použití se snaží přinutit vlastníky pozemků z řad právnických osob a podnikajících fyzických osob k likvidaci černé skládky na jejich pozemku, za jejichž vznik ani jednotlivé součásti ale odpovědnost tyto osoby nenesou a nést nemohou.

Subjekty typu PM, jsou navíc ve velké nevýhodě s ohledem na rozlohu a povahu pozemků a staveb, které obhospodařují. Rozsáhlé pozemky tvořící koryta vodních toků či bezprostřední okolí vodních nádrží či stavby hrází a stavby k úpravě vodních toků nelze oplotit ani jinak na ně znemožnit vstup. Tím pádem PM nemůže nijak efektivně bránit vzniku černých skládek na svých pozemcích a stavbách. V každém případě

nálezu černé skládky se PM primárně snaží o nalezení jejího původce. Ale i když se to podaří, ještě to neznamená, že dosáhne stavu, kdy původce skládku zlikviduje nebo její odklizení zajistí na své náklady. PM nemá proti původcům černých skládek žádnou pravomoc, proto i v případech naprosto jasných se setkáváme se zatloukáním a svalováním viny na jiné. Nedostatek možnosti dokázat viníkovi jeho protiprávní jednání snižuje šanci na rychlé a „bezbolestné“ vyřešení situace. Pokud tedy původce skládky doslova nechytíme za ruku při činu, ideálně za přítomnosti oficiálních autorit (z řad příslušných úřadů), nezbyvá nám, než se obrátit na příslušnou obec.

Černá skládka je cizí movitá věc

Platný zákon o odpadech totiž (na rozdíl od předchozí právní úpravy) nestanoví odpovědnost vlastníka pozemku za odpad na něm uložený, pokud sám není jeho původcem, což je plně v souladu s principy nového civilního práva⁹. Zároveň ale platný zákon o odpadech nevyklučuje odpovědnost obce za komunální odpad na jejím území vyprodukovaný a odložený mimo vyhrazená místa. PM tedy není oprávněno s odpadem, který tvoří černou skládku na jeho pozemku či stavbě, nakládat. Z hlediska práva občanského totiž nemůže nikdy být vlastníkem tohoto odpadu. V případě nelegálně odloženého odpadu nelze uplatnit fikci nabytí vlastnictví k opuštěné věci¹⁰, protože ta přichází v úvahu pouze při takovém opuštění věci, které neodporuje zákonu. Odložení odpadu na černou skládku svým významem i účelem zákonu odporuje a znemožňuje tedy přechod vlastnického práva k jeho předmětu. Jde tedy o cizí movitou věc uloženou na pozemek či stavbu PM.

PM není a na základě žádného právního předpisu nemůže být odpovědné za neukázněné a protiprávní chování občanů a jeho důsledky, nicméně cítí odpovědnost za majetek státu, který mu byl svěřen

k hospodaření. Proto se, i přes výše uvedené, v rámci svých možností vždy snaží o likvidaci černé skládky vlastními prostředky a v případě černých skládek většího rozsahu aktivně spolupracovat s příslušnou obcí nabídkou poskytnutí technické či personální součinnosti při likvidaci černé skládky. PM však nemůže nést další náklady (např. platby skládkovného) na likvidaci odpadu, který svou činností nezpůsobil a který je evidentně dle svého druhu a složení produktem občanů příslušné obce. Na tyto situace jsou naopak daleko lépe připraveny rozpočty obcí, v rámci nichž jsou alokovány prostředky pro likvidaci komunálního odpadu.

Přímo na původce černých skládek – tedy povětšinou jednotlivé fyzické osoby – může preventivně PM působit pouze osvětou v tom smyslu, aby lidé více přemýšleli o tom, co skutečně vyhodit a kam odpad správně uložit.

Děláme to sami pro sebe

Každý z nás, kdo se hodlá zbavit nějaké věci, by si tedy měl nejprve položit otázku, zda je opravdu nutné se takové věci zbavovat. Současný způsob života v dostatku, ba přebytku materiálních potřeb nahrává tomu, že se lehce zbavujeme věcí, které ještě nejsou nepotřebné. Zbavujeme se jich proto, že mohou být nahrazeny ani ne tak potřebnějšími, jako spíše novějšími nebo modernějšími, více odpovídajícími současným trendům. To ale neznamená, že věc, které se hodláme z takového důvodu zbavit, nemůže ještě posloužit jinde či někomu jinému. A pokud dojdeme k závěru, že věc skutečně už definitivně dosloužila, existují místa, na kterých ji lze odložit legálně, i když nás to třeba bude stát nějaké úsilí. Je třeba mít vždy na paměti, že břehy vodních toků a nádrží a vodní díla takovým místem rozhodně nejsou. A také to, že úcta k ostatním lidem a ohleduplnost k životnímu prostředí je základní kamenem lidské cti a slušnosti.

Mgr. Jitka Keková
útvár majetkoprávní

⁶ § 32 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)

⁷ § 79 odst. 1 písm. g) zákona o odpadech

⁸ § 58 odst. 2 a 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v aktuálním znění

⁹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁰ § 1045 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Voda štětcem a básní

Proč je moře slané

Žil jednou jeden kupec, který přivážel různé zboží z cizích zemí. Protože byl starý a měl tři dospělé syny, řekl jim, že by si už rád odpočinul a zůstal doma, aby teď oni převzali jeho řemeslo. Předal jim tedy loď a jednu zvláštnost, kterou objevil při svých nákupech, a to byla bezedná slánka. Od té doby, co ji vlastnil, nemusel nikdy sůl kupovat a i lidem, kteří u něho nakupovali, přidal sůl vždy k nákupu zadarmo. Nikdy mu za sůl nemuseli platit. Synové tedy převzali po otci loď a plavili se zase oni do dalekých

zemí za nákupy. Když se tak jednou vraceli domů a dívali se na palubě na západ slunce, vzal nejstarší z bratrů slánku do ruky a řekl, že už sůl nebude dávat zadarmo, ale bude za ni chtít zaplatit. To se moc jeho dvěma bratrům nelíbilo. Slíbili přece otci, že sůl bude vždy pro každého zadarmo. Začali se se starším bratrem dohadovat a přetahovat o slánku. Tu se najednou loď naklonila a slánka jim spadla do moře. Od té doby je moře slané.

Lukáš Katrňák, ZŠ Staré Město

Lukáš Schwarz, ZŠ Břeclav

Anketa

Na které přehradě jste se letos koupali? Jak se Vám líbila kvalita vody a její teplota?

- V přehradě jsem se nekoupal, ale už od malička mám rád koupání v Rožnovské Bečvě. Jakoby v ní poslední roky bylo ale méně a méně vody. Tam, kde jsme kdysi dokázali jako děti i plavat, je dnes vody sotva po kolena. Na druhou stranu je dobře, že je v korytě pořádek spousta raků, pstruhů a drobných rybek. Líbí se mi, že i jezy na Bečvě mají záchranná kola a lana. Teplotu vody neměřím, ale vždy příjemně osvěží.
Petr, 43 let
- Koupala jsem se na Brněnské přehradě. Kvalita vody byla bezvadná, průhlednost i několik metrů a sinice žádné. Co se teploty týká, snesla bych určitě větší, ale 24 stupňů je optimální pro osvěžení v teplejších dnech.
Tereza, 31 let
- Během prázdnin jsem se chodil koupat na Brněnskou přehradu, konkrétně na koupaliště Kozí Horka. Byl jsem zde asi pětkrát a vždy jsem byl s kvalitou vody i její teplotou maximálně spokojen. Na začátku srpna jsme s kamarády byli na dovolené na Nových Mlýnech, konkrétně na Mušově. Zde byla kvalita vody ve srovnání s Brněnskou přehradou bohužel velmi špatná. Přesto jsme se koupali, ale neužili jsme si to tak jako na Prýglu.
Vít, 28 let
- Od 17. do 23. srpna jsme byli s rodinou na dovolené na Slapské přehradě ve Smilovicích. Voda v přehradě byla u břehů čistá a čirá, ale dále od břehu byly vidět zelené tečky na hladině. Překvapilo nás, že kempy v okolí Smilovic byly plné, např. kemp Cholín, Oboz nebo Nová Živohošť. Lidé se taky hodně koupali. Půjčili jsme si motorový člun na výlet a i v jiných oblastech okolo kempů byla voda u břehů stejná jako ve Smilovicích, jen v zátocích u kempu Nová Živohošť byla voda hodně zelená a zapáchající. Jeden den jsme byli na výletě na Orlické přehradě, konkrétně na hrázi. Voda byla hodně špinavá a zelená a plavalo v ní mnoho odpadků.
Celkový dojem z dovolené u Slapské přehrady je více než dobrý. Vracíme se tam každý rok.
Michal, 32 let
- Letos jsem se nekoupala na žádné přehradě. Dávám přednost vlastnímu bazénu.
Eva, 60 let
- Já se letos v žádné přehradě nekoupala, akorát začátkem prázdnin jsme byli na kolech na projížďce kolem Brněnské přehrady, tak jsem se v pauze na chvíli brodila u břehu. Kdybych měla s sebou plavky, tak bych si jistě i zaplavala. Voda byla čistá a teplota odpovídala danému počasí, nebylo úplné vedro, ale pár jedinců se tam koupalo.
Marcela, 49 let
- Letos jsme se koupali ve vodní nádrži Kristýna, což je bývalý písečný lom, poblíž Hrádku nad Nisou. Kvalita vody i teplota byly přijatelné.
Lenka, 39 let

